

Warszawa, 17-03-2025 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Adam Krzywoń

XI.816.1.2023.DB

Pan
Łukasz Krasoń
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu ds. Osób
Niepełnosprawnych
ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

Rzecznik Praw Obywatelskich, jako organ monitorujący wdrażanie postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych¹, szczególną uwagę poświęca analizie sytuacji prawnej i faktycznej osób z niepełnosprawnościami oraz członków ich rodzin. W tym kontekście chciałbym zwrócić uwagę Pana Ministra na kwestię opieki wytchnieniowej dla osób wspierających i opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

W związku z obchodzonym 12 lutego Ogólnopolskim Dniem Opiekuna, miałem przyjemność spotkać się z przedstawicielkami i przedstawicielami Zespołu Praw Opiekunek/ów Inicjatywy „Nasz Rzecznik”, którego tematem były m.in. trudności w

¹ Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169, ze zm.).

uzyskaniu wsparcia w formie opieki wytchnieniowej realizowanej m.in. w ramach rocznych programów finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego².

Strona społeczna zwróciła uwagę Rzecznika m.in. na dowolność w zakresie kształtowania zasad kwalifikowania osób z niepełnosprawnościami do programów czy niezabezpieczenie w ramach programów wsparcia w sytuacjach kryzysowych, związanych np. z koniecznością nagłej hospitalizacji jedyne go opiekuna osoby z niepełnosprawnością. Tego rodzaju trudności sygnalizowane są Rzecznikowi także we wnioskach indywidualnych. Wnioskodawcy podkreślają zwłaszcza wyzwania związane z brakiem obowiązku przystępowania do rządowych programów opieki wytchnieniowej przez samorządy, niezadawalający poziom i zakres wsparcia świadczony w ramach tych programów, czy brak standardów sprawowania opieki wytchnieniowej rodzący po stronie opiekunów obawy co do jakości opieki i dobrostanu bliskich im osób z niepełnosprawnościami.

Zastrzeżenia strony społecznej potwierdzają również wnioski z raportu Najwyższej Izby Kontroli pn. „Zapewnienie opiekunom osób niesamodzielnych wsparcia wytchnieniowego”³. Obok problemu braku ciągłości wsparcia, wskazano w nim m.in. na nieprecyzyjne zasady naboru uczestników do programów, co mogło powodować nieprzyznanie wsparcia tym osobom, które powinny być nim objęte w pierwszej kolejności.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1264, ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie informacji w niniejszej sprawie. W szczególności proszę o wyjaśnienie, czy do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych wpływały skargi, petycje lub wnioski dotyczące programów opieki wytchnieniowej, a jeśli tak – ile ich było, jakich kwestii dotyczyły i jak zostały załatwione. Będę również zobowiązany za wskazanie, czy planowane lub realizowane są działania w kierunku opracowania standardów świadczenia opieki wytchnieniowej

² Zob. komunikat prasowy z 12 lutego 2025 r., dostępny pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/zrpo-spotkanie-zespol-praw-opiekonow-nasz-rzecznik> [dostęp: 13 marca 2025 r.].

³ Raport dostępny pod adresem: <https://www.nik.gov.pl/kontrole/P/21/062/> [dostęp: 13 marca 2025 r.].

oraz uwzględnienia w ramach programów takich form wsparcia jak turnusy wytchnieniowe (wspólne wyjazdy dla osoby z niepełnosprawnością i rodzica/osoby bezpośrednio wspierającej), wsparcie interwencyjne (wdrażane, gdy członek rodziny w sposób nieprzewidziany i na stosunkowo krótki czas traci możliwość wspierania osoby z niepełnosprawnością), czy grupy samopomocowe dla opiekunów lub osób wspierających osoby z niepełnosprawnością.

Z poważaniem

Adam Krzywoń

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/